

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE MAS PODCHLUMÍ 2021–2027

Příloha č. 2 SWOT analýza

SWOT¹ analýza je tvořena z vnitřní a vnější analýzy. **Vnitřní analýza** zaměřuje svou pozornost na silné a slabé stránky území MAS Podchlumí. Silné a slabé stránky identifikují a popisují charakteristiky regionu Podchlumí a představují pro další práci stav, na který by se měla Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) snažit zaměřit. **Vnější analýza** se soustředí na identifikaci hlavních příležitostí a hrozeb a je rozdělena na celkem 5 tematických oblastí:

- Politická/legislativní oblast
- Ekonomická/finanční oblast
- Sociální/demografická oblast
- Technologická oblast
- Enviromentální oblast

Příležitosti a hrozby vyplývají z vnějšího vývoje a většinou představují tendence, které je velmi obtížné ovlivnit/změnit z místní úrovně. Strategie by neměla navrhnout aktivity vnějším činitelům, ale měla by tyto jevy vzít na vědomí a v případě příležitostí jich co nejvíce využít a v případě hrozeb se snažit eliminovat s nimi spojené riziko a případný negativní dopad.

Analýza SWOT představuje další kontextový podklad pro zpracování návrhové části strategie.

¹ Zkratka SWOT je odvozena od anglických názvů: Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby).

VNITŘNÍ ANALÝZA

Silné stránky

Obyvatelstvo

- + Stabilní, národnostně homogenní obyvatelstvo, patriotismus
- + Mírný růst počtu obyvatel – růstové zejména obce v zázemí měst
- + Pozitivní růst u dětské složky
- + Přírůstek obyvatel migrací

Vzdělávání

- + Stabilizovaná základna malotřídních a základních škol
- + Dobrá úroveň kvality vzdělávání
- + Oborová provázanost středních škol na zemědělství a kamenictví
- + Široká nabídka oborů středních škol
- + Unikátní síť knihoven

Slabé stránky

Obyvatelstvo

- Rostoucí index stáří – vyšší podíl osob v postproduktivním věku
- Vyšší podíl obyvatel se základním vzděláním a nižší podíl osob s vysokoškolským vzděláním (v porovnání s průměrem kraje a ČR)

Vzdělávání

- Absence zařízení jeslového typu či dětské skupiny
- Nedostatečné materiální vybavení, podnětných pomůcek či doporučení na ně, nedostatek prostor, či nemožnost stavebních úprav škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i nadaných dětí
- Absence kvalitního kariérového poradenství na školách
- Absence školních psychologů
- Absence dostupného zájmového vzdělávání dospělých
- Nedostatek finančních prostředků pro další zkvalitňování výuky
- Nedostatečná nabídka školních družin, klubů pro smysluplné trávení volného času dětí, a i pro sladění rodinného a profesního života
- Zastaralé vybavení školních kuchyň a jídelen
- Zastaralý a chybějící venkovní mobiliář
- Nedostatečná materiální vybavenost a personální kapacita knihoven

Sociální a zdravotní služby, bezpečnost

- + Relativně nízká kriminalita, bezpečný region
- + Silná pozice Hořic v poskytování širokého spektra sociálních a zdravotních služeb
- + Zvyšující se zájem o rozvoj v oblasti sociálních služeb

Ekonomika a trh práce

- + Dlouhodobá tradice zemědělství – ovocnářství, zelinářství
- + Dobré klimatické podmínky pro zemědělství a kvalitní zemědělská půda
- + Potenciál pro samozásobitelství a trhu s lokálními zemědělskými produkty
- + Působení významných zaměstnavatelů a také vysoce progresivních firem zabývajících se výzkumem a inovacemi
- + Tradice kamenosochařství
- + Existence vlastní regionální značky PODKRKONOŠÍ regionální produkt®
- + Společná propagace regionální značky
- + Tradiční regionální produkty – Hořické trubičky, Miletínské modlitbičky, Dobrovodské zelí aj.

Sociální a zdravotní služby

- Nedostatečná kapacita služeb sociální péče způsobující nedostatečnou nabídku terénních sociálních služeb v malých obcích, zcela chybí služby osobní asistence
- Špatný technický stav některých objektů nabízejících sociální služby
- Absence některých sociálních služeb: raná péče, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace, ambulantní denní stacionář pro seniory, sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi
- Absence terénních programů v menších obcích – primární a sekundární prevence závislostí a dalších rizikových jevů
- Zhoršená dostupnost zdravotní péče pro obyvatele menších obcí – praktičtí lékaři, zubní specialisté, odborní lékaři
- Vyšší podíl starších lékařů
- Neexistence Plánu sociálních služeb pokrývajících celé území ORP Hořice – nekoordinovanost poskytování sociálních služeb v celém území včetně malých obcí

Ekonomika a trh práce

- Nedostatečná nabídka volných pracovních míst, vyšší dojíždka za prací
- Nezájem o sezónní práce v zemědělství
- Nedostatečné využívání flexibilních způsobů zaměstnávání např. zkrácené úvazky, sdílené pracovní úvazky, distanční práce, volná pracovní doba, práce z domu aj.
- Snižující se podíl služeb
- Nižší podíl ekonomicky aktivních obyvatel
- Vyšší podíl zemědělské výroby – komodity s nízkou přidanou hodnotou
- Existence brownfields v území např. staré zemědělské objekty, historické objekty (staré vily) aj.
- Nedostatečná propagace místních firem a živnostníků
- Nedostatek farmářských trhů a prodeje ze dvora – absence krátkých prodejních řetězců
- Velké množství prodejen obchodních řetězců

Kulturní, sportovní volnočasové aktivity, spolkový život

- + Bohatý kulturní život a tradice
- + Silný občanský sektor – hasiči, rybáři, myslivci a další, a to i v menších obcích
- + Tradice pořádání místních kulturních, společenských a sportovních akcí
- + Existence zázemí pro kulturní, sportovní a volnočasové aktivity
- + Tradice tzv. alternativní kultury

Cestovní ruch

- + Malá vzdálenost od turisticky vysoce exponovaných oblastí – Český ráj, Krkonoše, Královédvorská, Hradec Králové
- + Turistický potenciál pro rozvoj cestovního ruchu – tradice, přírodní, kulturní, historické a církevní památky, zajímavé regionální produkty
- + Význam pískovce a velké množství drobných pískovcových památek v krajině
- + Natura 2000 – řada evropsky významných lokalit – Miletínská Bažantnice, Bystřice, Červená Třemešná, blízkost ptačích oblastí
- + Bohatá síť značných turistických tras, cyklotras a naučných stezek
- + Certifikovaná turistická informační centra v území
- + Fungující destinační společnost Podzvíčinsko
- + Dobré podmínky pro rozvoj cyklodopravy a turistiky

Bydlení

- + Kvalitní prostředí pro bydlení a život
- + Vysoký podíl rodinných domů
- + Vysoký podíl neobydlených domů je využíván k rekreaci

Kulturní, sportovní volnočasové aktivity, spolkový život

- Hůře dostupná nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež zejména v menších obcích
- Zastaralé hasičské zbrojnice, hasičská výstroj a výzbroj
- Nevyhovující technický stav zařízení a společenského zázemí – některé budovy pro sportovní a kulturní vyžití na hranici životnosti
- Absence komunitních center a zájmového vzdělávání dospělých
- Nedostatečné zázemí pro činnost spolků
- Nedostatečná podpora spolkové činnosti v obcích

Cestovní ruch

- Nedostatečná doprovodná infrastruktura a služby pro cyklisty a turisty
- Zastaralý nebo nedostatečný mobiliář, vybavení stezek a turistických tras
- Špatný technický stav naučných stezek a některých cyklotras
- Chybějící nebo nedostatečná společná komunikace a spolupráce subjektů cestovního ruchu
- Nedostatek ubytovacích kapacit a kolísavá úroveň stravovacích zařízení
- Nedostatečné zapojení turistických center, stravovacích zařízení a prodejen potravin v nabídce lokálních a regionálních produktů Podkrkonoší
- Špatný stavebně technický stav některých kamenných památek

Bydlení

- Nižší intenzita bytové výstavby v porovnání s průměrem ČR i kraje
- Nedostatek sociálních bytů např. nocleháren

Občanská vybavenost

- + Širší nabídka služeb ve třech městech
- + ²/₅ obcí má poštu anebo výdejní místo

Doprava

- + Přímé dopravní napojení na krajské město a regionální centrum Jičín, hustá silniční síť, adekvátní propojení menších měst železniční sítí
- + V poměru k automobilové dopravě relativně rychlé železniční spojení z některých obcí do Hradce Králové, Jičína, Nové Paky a Nového Bydžova v nejvytíženějších časech
- + Potenciál pro rozvoj cyklodopravy

Životní prostředí a technická infrastruktura

- + Relativně příznivé životní prostředí
- + Kvalitní zemědělská půda
- + Růst zájmu o ekologické zdroje energie, šetrné vytápění

- Nedostatek dostupných bytů např. startovací byty, byty s pečovatelskou službou
- Nedostatečné množství zainvestovaných, zasiťovaných pozemků pro bytovou výstavbu
- Zhoršená finanční dostupnost pozemků pro bytovou výstavbu pro mladé
- Nedostatečná pozornost obcí k regulativům zástavby a narušování krajinného rázu
- Nízká podpora renovací
- Zastaralé územní plány, špatně nastavené regulativy zástavby a z toho plynoucí narušení krajinného rázu obcí a estetické hodnoty sídel

Občanská vybavenost

- Zhoršená dostupnost základních služeb např. obchod a pohostinství, pošty/výdejního místa v malých obcích;
- Problematické udržení provozu prodejen v malých obcích
- Absence trhu/prodeje s místními regionálními produkty

Doprava

- Špatný technický stav silnic III. třídy a místních komunikací
- Silný negativní vliv tranzitní dopravy vzhledem k chybějící komunikaci D35
- Špatný technický stav nebo neexistence infrastruktury pro bezpečnou pěší dopravu
- Nedostatečná infrastruktura pro cyklodopravu z menších obcí do Hořic
- Nárůst intenzit osobní i kamionové dopravy v území
- Vysoká dopravní nehodovost, zejména v Hořicích a v intravilánu obcí na hlavních silničních tazích (I/35, II/300)

Životní prostředí a technická infrastruktura

- Vysoký podíl zemědělské a orné půdy, nízká lesnatost a nižší stupeň ekologické stability území

- + Příznivé podmínky pro zemědělství
- + Relativně dostatek zeleně
- + Pestré území z hlediska podloží

- Negativní vliv intenzivní zemědělské výroby na stav krajiny – velké obhospodařované celky s absencí liniové a skupinové zeleně
- Vysoký stupeň eroze na svazích Chlumů
- Zanedbaná a chybějící liniová zeleň
- Minimální realizace pozemkových úprav
- Lokální znečištění ovzduší
- Území ohrožené suchem a erozí, vysoký deficit srážek
- Nehospodárné zacházení s dešťovou vodou, absence zadržování vody v krajině
- Absence preventivních opatření pro řešení problematiky přívalových dešťů a povodní
- Nedostatečná revitalizace těžebních prostorů
- Existence starých ekologických zátěží
- Špatný stav hasičských nádrží
- Narušení krajinného rázu nedostatečnou regulací zástavby území
- Značné škody v lesích vlivem kůrovce
- Nedostatek sběrných dvorů, nedostatečné řešení ukládání a zpracování bioodpadu
- Neuspokojivý vzhled a nedostatečné vybavení veřejných prostranství
- Absence techniky na údržbu veřejného prostranství
- Malý počet obcí nebo místních částí napojených na centrální kanalizační a vodovodní síť ukončenou ČOV, kořenovou čistírnou nebo soustavou domovních ČOV
Nízká míra plynofikace
- Zastaralé a neúsporné veřejné osvětlení především v menších obcích
- Nízké pokrytí vysokorychlostním internetem

VNĚJŠÍ ANALÝZA

Příležitosti

Ekonomické/finanční

- + Dotační možnosti státu, kraje a EU – Programové období 2021+
- + Dopad pandemie – růst poptávky po prožití dovolené v ČR, což představuje potenciál pro místní subjekty podnikající v cestovním ruchu a souvisejících službách
- + Programy (financování) na podporu regenerace a konverze objektů a areálů typu brownfield
- + Realizace dálnice D35
- + Vzrůstající zájem o alternativní formy cestovního ruchu např. příměstská, krátkodobá, venkovská turistika

Legislativní / politické

- + Státní pro-populační politika
- + Snížení překážek podnikání pomocí rozvoje e-governmentu
- + Novela stavebního zákona
- + Zákon o dostupném/sociálním bydlení

Hrozby

Ekonomické/finanční

- Ekonomický dopad pandemie – růst nezaměstnanosti, zánik podnikatelských subjektů apod.
- Růst administrativních a legislativních bariér pro podnikání, které představují omezení zejména pro živnostníky, malé a střední firmy a také pro osoby zvažující vstup do podnikání
- Rozpočtová a daňová politika státu, nedostatek finančních zdrojů na veřejné investice
- Nejistota výše daňových příjmů pro obce
- Nízká podnikavost obyvatel
- Odliv mladých a kvalifikovaných osob do větších měst za lepšími příležitostmi
- Změna nastavení financování sociálních služeb a nutnost obcí/lokálních společenství řešit sociální problémy svépomocí
- Nulová podpora státu při realizaci plynofikace
- Nedostatečná atraktivita turistických cílů ve srovnání s okolními destinacemi
- Komplexní pozemkové úpravy

Legislativní / politické

- Nárůst byrokracie spojené s podnikáním – nárůst zátěže zejména pro malé a začínající podnikatele
- Nárůst byrokracie ve veřejné správě přenášené do činnosti obcí
- Přenášení povinností ze státu na obce, aniž by byly následovány příslušným navýšením rozpočtu
- Možnost odhlášení se z trvalého bydliště a přihlášení se na MěÚ (zákon o trvalém bydlišti)

Sociokulturní/demografické

- + Změna životního stylu určité části mladší i střední generace, zaměření na aktivní způsob života – sportovní vyžití, poptávka po nových službách
- + Preference zdravého životního stylu, zdravá výživa, zájem o kvalitu životního prostředí
- + Prodlužování délky života – aktivní stárnutí, změna profilu seniora – jiné zájmy, požadavky, poptávka po nových službách, aktivitách aj.
- + Změna zaměstnanecké mentality – rozvolňování tradiční kariéry, často preference získávání zkušeností

Technologické

- + Postupná elektronizace veřejného sektoru
- + Vzdělávání prostřednictvím moderních technologií
- + Využívání chytrých technologií a řešení – Chytrý venkov
- + Trend rostoucí oblíbenosti cyklo dopravy a obecně ekologicky šetrné dopravy

Enviromentální

- + Ekologizace lidských činností – snižování energetické náročnosti, využívání chytrých technologií a řešení
- + Trend rostoucí oblíbenosti cyklo dopravy a obecně ekologicky šetrné dopravy
- + Vyšší povědomí veřejnosti o ekologických problémech
- + Komplexní pozemkové úpravy

Sociokulturní /demografické

- Demografické stárnutí – postupná změna věkové struktury obyvatelstva a s tím spojený tlak na sociální a zdravotní služby, růst populace s nižší kupní silou,
- Rostoucí zadluženost obyvatel – senioři, rodiny, samoživitelé
- Změna životního stylu zejména u mladé generace se zaměřením na konzumní styl, změna „hodnot“
- Hodnotová polarizace společnosti a konflikty ve vztahu k péči o životní prostředí

Technologické

- Silný vliv technologií na komunikaci ve společnosti – využívání informačních a komunikačních technologií na úkor osobního styku, digitální demence, netolismus
- Omezení soukromí vlivem nástupu elektronizace
- Průmysl 4.0 – automatizace výroby a s tím spojené zánikání levných pracovních míst
- Kybernetické bezpečnostní hrozby v souvislosti s digitalizací společnosti

Enviromentální

- Záběr půdy ve vazbě na výstavbu D35 a její okolí
- Klimatické podmínky – sucho, přívalemé deště, lokální povodně, eroze
- Odlesňování a pomalá obnova lesních porostů